

ВИЗНАЧЕННЯ ПРІОРИТЕТНИХ НАПРЯМКІВ БАНКІВСЬКОГО КРЕДИТУВАННЯ: ГАЛУЗЕВИЙ АНАЛІЗ

**Струк Людмила Євгеніївна
Науковий керівник: Олещук Марія Геннадіївна
ДВНЗ «Українська академія банківської справи
Національного банку України»**

Під час фінансової кризи реальний сектор економіки України, через зміну кон'юнктури на світовому та внутрішньому ринках, знизив обсяги виробництва. Внаслідок недовіри до банківської системи, спостерігався масовий відтік капіталу з комерційних банків, що призвело до значного зменшення їх ліквідності. Тому у післякризовий період постала необхідність у відновленні виробництва в країні та забезпеченні нормального функціонування банківської системи шляхом посилення взаємозв'язку між ними для отримання взаємної вигоди.

Метою роботи є визначення найменш ризикових галузей економіки України як об'єкту банківського кредитування.

Більша частина банків зазнає невдач від недосконалої оцінки ризиків і вимушена завищувати відсоткові ставки за кредитами з метою страхування себе від ризиків недоотримання прибутків, від чого, в свою чергою, потерпають позичальники. На сьогодні спостерігається тенденція до зменшення наданих позик фізичним особам та до збільшення обсягів кредитування реального сектору економіки. Тому у даній роботі здійснено аналіз розвитку економіки України в галузевому аспекті з метою виявлення найбільш привабливих галузей-лідерів, тобто надійних партнерів комерційних банків.

У сучасних умовах одним із головних є галузевий ризик, що являє собою ймовірність появи втрат, як змін в економічному стані галузі і ступенем цих змін як всередині галузі, так і в порівнянні з іншими [1].

Аналізуючи галузевий ризик, потрібно звертати увагу на стабільність окремої галузі, її функціонування в порівнянні з іншими галузями та на результат діяльності суб'єктів певної галузі (приплив інвестицій, обсяг чистого прибутку (збитку), рівень рентабельності).

У даній роботі проаналізовано показники економічної діяльності десяти галузей промисловості України. Серед них: добувна, легка, хімічна та нафтохімічна, енергетична, переробна та будівельна галузі, готельний і ресторанний бізнес, сільське господарство, транспорт і зв'язок, машинобудування.

На основі аналізу статистичних даних щодо взаємозв'язку виокремлених показників можна зробити висновок, що машинобудування, добувна та транспортна галузі є найбільш привабливими для банківського кредитування.

На машинобудування припадає найбільша частка інвестицій, серед проаналізованих нами галузей. Їх щорічний обсяг складає близько 150 млрд. грн. У 2011 році в порівнянні з 2009р. прибутковість галузі збільшилась на 3,05 млрд. грн. (77%) [2]. Протягом 2009-2011 рр. рентабельність галузі в середньому складає 6 % [3]. Позитивна динаміка розвитку машинобудування, що тривала з початку 2010 р., визначилася збільшенням обсягів експорту продукції за всіма основними товарними підгрупами. В перспективі передбачається значне нарощення виробничих потужностей та орієнтованість галузі на експорт. Станом на 2011 рік машинобудування є єдиною галуззю, де рівень виробництва вже досяг рівня кінця 2007 р.

Добувна галузь характеризується найбільшою рентабельністю з поміж інших (близько 20,9%) [3]. Протягом 2009-2011 рр. підприємства добувної промисловості постійно отримували прибуток, причому порівняно з 2009 роком у 2011 р. він збільшився на 13,96 млрд. грн. (97%) [2] . Порівняно з липнем 2011 р у вересні обсяг випуску промислової продукції збільшився. на 0,9%. Протягом 2012-2014 років, прогнозується нарощування потужностей галузі, адже вона повинна забезпечувати сировиною обробну галузь, яка також поступово виходить з кризи.

Транспортна галузь також є досить перспективним напрямом для кредитування, адже вона займає друге місце після машинобудування за величиною інвестиційних вкладень, є досить прибутковою та рентабельною. Середній рівень рентабельності протягом 2009-2011 рр. становить 7,7% [3].

Порівняно з 2009 роком у 2010 обсяг залучених інвестицій збільшився на 4,5 млрд. грн. (15%). Транспортна галузь має великі перспективи для розвитку, адже Україна знаходиться на перетині важливих транзитних шляхів. Згідно з розрахунками експертів коефіцієнт транзитності країни є одним з найвищих в світі [2].

На нашу думку, саме ці галузі промисловості є перспективними для банківського кредитування, адже існує: найменший ризик не повернення наданих позик, перспектива до збільшення частки довгострокового кредитування, вірогідність отримання значного прибутку.

При проведенні дослідження пріоритетних галузей економіки України для банківського кредитування потрібно виокремити та розглянути їх методичні та статистичні аспекти оцінки ризиків в кожній окремій галузі на різних рівнях. Проаналізувавши показники діяльності обраних десяти галузей промисловості, ми виокремили три з них, які, на нашу думку, є найменш ризиковими об'єктами банківського кредитування. До них належать машинобудування, транспортна та добувна галузі. Подальшого дослідження потребує ідентифікація ризиків, що виникають в кожній конкретній сфері виробництва в залежності від рівня ризику (мега-, макро-, мезо- та мікрорівень).

1. Домрачев, В. М. Аналіз ефективності кредитування банками України окремих галузей економіки [Текст] / В. М. Домрачев // Економіка. Менеджмент. Бізнес. – 2010. – № 1. – С. 137–145.

2. Чистий прибуток (збиток) підприємств за видами промислової діяльності [Електронний ресурс] / офіційний сайт Державного комітету статистики України. – Режим доступу : http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2011/fin/chpr/chpr_pr/chpr_pr_u/chpr_pr_0211_u.htm.

3. Рентабельність операційної діяльності підприємств за видами промислової діяльності [Електронний ресурс] / офіційний сайт Державного комітету статистики України. – Режим доступу : http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2011/fin/rodp/rodp_pr/rodp_pr_u/rodp_pr_0211_u.htm.

Струк, Л.Є. Визначення пріоритетних напрямків банківського кредитування: галузевий аспект [Текст] / Л.Є. Струк ; наук. кер. М.Г. Олещук / Теорія та практика розвитку банківської справи : збірник тез доповідей V Міжвузівської науково-практичної студентської конференції (17-18 листопада 2011 р.). – Львів : Львівський інститут банківської справи Університету банківської справи НБУ, 2011. – С. 297-299.